

BIBLIOTEKA GEOLOGICZNA

Biblioteka Geologiczna Państwowego Instytutu Geologicznego jest jedną z największych bibliotek w kraju, która gromadzi i udostępnia zbiory z dziedziny nauk o Ziemi. Od 100 lat stanowi ważny element warsztatu pracy polskich geologów.

Biblioteka powstała wraz z utworzeniem Instytutu w 1919 roku. Swoją działalność rozpoczęła w Pałacu Szańsicha na Krakowskim Przedmieściu, skąd przeniosła się na obecne miejsce w 1930 roku.

Organizatorką i pierwszą kierowniczką Biblioteki była dr Regina Dąmgal-Fleszarowa, geograf-geolog z wykształcenia, a z zamiłowaniem bibliograf i bibliotekarz.

Regina Dąmgal-Fleszarowa

Dzięki przekazanym w depozyt przez Muzeum Przemysłu i Rolnictwa zbiorom, Biblioteka PIG rozpoczęła swoje istnienie od bogatego, jak na tamte czasy, księgozbioru liczącego 2231 dzieł. Niekoniektóre własnych księgi ofiarowali posiadający biblioteczki również geolodzy – wśród pierwszych ofiarodawców byli prof. J. Marzewicz, prof. W. Friclberg, S. Komkiewicz, dr W. Łozński. W 1922 r. cenne dary przekazała Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, Biblioteka Publiczna w Warszawie, Instytut Gospodarstwa Wiejskiego w Paławach, Politechnika Warszawska oraz kilka profesorów uczelni zagranicznych, między innymi prof. Fourmarier z Liège oraz prof. A. Jeanet z Neuchâtel. Jednak najważniejszym źródłem stale wzbogacającym księgozbiór była coraz większa wymiana własnych publikacji naukowych PIG z wydawnictwami innych bibliotek krajowych i zagranicznych.

Biblioteka Instytutu.

kompleksiona przez 20 lat, wygubiła się na pierwsze miejsce wśród bibliotek geologicznych w kraju. Stan zbiorów bibliotecznych w 1938 r. to około 32 000 woluminów, w tym cenny zbiór map obejmujący komplety map geologicznych i geograficznych dla wielu krajów europejskich i pozaeuropejskich, stanowiący niewątpliwie najpiękniejszy tego rodzaju zbiór w Polsce. Niestety w czasie powstania warszawskiego 1944 r. zbiory biblioteczne podległy los spalonego gmachu Instytutu. Spłonęło doszczętnie ok. 80 % księgozbioru.

W 1945 r. Biblioteka Instytutu zaczęła swą pracę od podstaw. Pierwsze nabyci Biblioteki obejmowały drobne fragmenty dawnych zbiorów, które udało się uratować z palarni oraz ocalełe reszki prywatnych księgozbiorów geologów i dary z zagranicy.

Wystawa manuskryptów z okazji obchodów 91-lecia powstania PIG-PIB.

Pod koniec 1950 r. powołano Działowy Ośrodek Dokumentacji Naukowo-Technicznej przy Państwowym Instytucie Geologicznym. Rolę formalnie utworzonego Ośrodka początkowo spełniała Biblioteka Instytutu, faktycznie jednak Ośrodek został zorganizowany z końcem 1951 r. i organizacyjnie obejmował on 3 sekcje: Biblioteczną, Sekcję Bibliograficzną i Sekcję Wydawniczą.

Ośrodek kilka razy zmieniał swoją nazwę zależnie od rozwoju i modyfikacji systemu informacji w kraju. Był ośrodkiem biurotycznym, działającym, a następnie centralnym. Zakresem swojego działania obejmował biblioteczną, informacyjną i dokumentacyjną naukową, wydawnictwa informacyjne, dystrybucję i promocję wydawnictw Instytutu, współpracę z zagranicą w zakresie wymiany publikacji, a w okresie późniejszym również współdziałanie z międzynarodowymi systemami bibliograficznymi (PASCAL – Francja i GEONFORM – kraj RWPG).

W 1962 r. Działowy Ośrodek Dokumentacji Naukowo-Technicznej zarządzaniem przeso Centralnego Urzędu Geologii został przekształcony w Branżowy Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej, działający nie tylko w skali resortu, lecz również w skali krajowej. W związku z tym Ośrodek sprawował nadzór i opiekę merytoryczną nad 5 ośrodkami w oddziałach zamiejscowych Instytutu oraz nad 11 ośrodkami zakładowymi przedsiębiorstw geologicznych podległych Centralnemu Urzędowi Geologii. Lata 1950-1967 charakteryzował szybki, lecz systematyczny wzrost księgozbioru – od około 26 000 do 45 000 woluminów.

W 1979 r. Ośrodek zmienił nazwę na COINTE – Centralny Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej – funkcjonował do 1992 r. Po jego likwidacji Biblioteka powróciła do swoich zadań podstawowych oraz związanej z nimi informacji bibliograficznej.

Magazyn biblioteczny, linia 20.

Całokształt Biblioteki Geologicznej, linia

Wydarzeniem ważnym dla rozwoju informacji naukowej w PIG było podjęcie w 1989 r. prac nad budową komputerowego systemu wyszukiwawczo-wydawniczego. Zakupiono 2 mikrokomputery i rozpoczęto opracowywanie materiałów niezbędnych do uruchomienia systemu CDS/ISIS. W 1990 r. założono bazy danych: bibliografii, katalogu wyspoczęnienia, wymiany. System został wprowadzony do eksploatacji, efektem czego było opracowanie pierwszego rocznika Bibliografii Geologicznej Polski z wykorzystaniem komputera – rocznik 1989 (druk 1991).

Od 1990 r. Biblioteka ma komputerowy katalog zbiorów bibliotecznych (biących), system ewidencji wyspoczęczenia, katalog czasopism, katalog wymiany. Tradycyjne katalogi kartkowe, od 1989 r. nie są uzupełniane; stanowią jedynie źródło informacji o starszej części księgozbioru.

W 2003 r. udostępniono Bibliografii Geologicznej Polski w Internecie, a w 2006 r. po wymianie sprzętu komputerowego wdrożono nowy system biblioteczny i rozpoczęto również budowanie wspólnej bazy katalogowej wraz z bibliotekami w Oddziałach Regionalnych PIG w Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu, Kielcach, Gdańsku-Olsztynie oraz Strzeżenie.

Działalność Biblioteki Geologicznej PIG w Warszawie obejmuje gromadzenie i udostępnianie informacji naukowej z dziedziny nauk o Ziemi, ochrony środowiska i nauk pokrewnych. Ponadto Biblioteka opracowuje Bibliografię Geologiczną Polski, wykaz publikacji pracowników PIG, prowadzi wymianę wydawnictw Państwowego Instytutu Geologicznego z instytucjami krajowymi i zagranicznymi oraz współpracuje z Amerykańskim Instytutem Geologicznym (American Geological Institute – AGI) w zakresie przekazywania opisów bibliograficznych polskich publikacji z zakresu nauk o Ziemi do bazy danych GeoRef.

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

BIBLIOTEKA GEOLOGICZNA

Biblioteka Geologiczna posiada ponad 173 000 wól. książek i serii wydawniczych, ok. 66 700 woluminów czasopism, ponad 20 000 wól. tabliczek i ok. 5500 jednostek zbiorów specjalnych, w tym stare druki, rękopisy, książki i atlasy wydane do 1900 r., mapy, dokumenty na nośnikach elektronicznych, mikrofilm, mikrofiszki oraz fotokopie.

W ostatnich latach ze zbiorów bibliotecznych wydzielono publikacje XIX-wieczne i umieszczono je w specjalnie dla nich przeznaczoną, zamkniętą część magazynu. Równocześnie zabezpieczono je przed dalszym niszczeniem opakowując w specjalistyczne kartony wykonane z tektury beżkowej. Biblioteka Geologiczna, obok wielu interesujących publikacji dziesiętnastowiecznych, posiada również w swoich zbiorach prawdziwe białe kruski. Zostały one wydane w XVII-XVIII wieku i stanowią najcenniejszą część księgozbioru.

Wśród nich na szczególną uwagę zasługują:
wydane w Bazylei w 1657 r. dzieło
Georga Agricoli *De re metallica*,
które przez dwa wieki było uznawane za „biblię górnictwa”;

Lipska edycja dzieła Johanna Philippa von Cariusiego
*Reisen durch verschiedene polnische Provinzen, mineralischen und andern
Theile (Podróże przez rozmaite prowincje polskie, osobnie w
mineralny i inne bogactwa)*,
wydana w 1781 r.;

*Thesaurus subterraneus, ductus Brunsvigii, id est: Braunshewigii
seinen interirdischen Schatzes und Secretis der Natur them.*
(Skarbiec podziemny - przewodnik brunszwicki)
Franza Ernsta Brückmanna,
lekarza medycyny Akademii Cesarskiej,
opublikowany w Brunszwiku w roku 1728 r.;

*Rzeczysia kopalnych
szkarniech skaliste, pierwsze
i drugie* J. J.
Jana Kregorofu Kluka
wydane w Warszawie w dwóch
tomach w 1797r. i 1802r.;

Praca naukowa M. J. Borcha
*Lithologie sicilienne ou conaissance de la nature
des pierres de la Sicile...*
(Litologia Sycylii),
opublikowana w Rzymie w 1778r.

W 2009 r. Biblioteka wzbogaciła się o 30 tomów dzieła Buffona
(Georges-Louis Leclerc, Comte de Buffon)
Histoire naturelle... (Historia naturalna)
wydanych w latach 1752-1768.

*Vorstellung einiger merkwürdigen Versteinerungen mit kurzen
Anmerkungen zerthe* (Opis pewnej osobliwej skamieniny
opartej na krótkim swiadomym),
Casimira Christopha Schmidla,
opublikowany w Norymberdze w 1780 r.;

Zapraszamy do obejrzenia tych cennych publikacji w pięknych wnętrzach czytelni. Jest to najbardziej
reprezentacyjna część Biblioteki, która w 2010 r. przeszła generalny remont i została wyposażona
w stylowe meble i igrzodole, a nad regałami zawieszono interesującą kolekcję XIX-wiecznych
map geologicznych.

